

EXPIACIÓ

El diccionari ens diu que *expiació* és l'acte de reparar un crim, una falta, per la pena que sofreix, el seu culpable. Després de llegir la novel·la homònima d'Ian Mc Ewan, ens fem conscients de la tortura que deu ser viure sabent que s'ha comès un crim irreparable, un crim anònim, absurd i fins i tot no creïble (no vull utilitzar la paraula *increïble* que identifiquem més amb *sorprenent* que amb la qualitat que originalment designava).

L'acció comença a Anglaterra, un estiu de 1935, amb la protagonista Briony Tallis, una adolescent imaginativa i víctima de la seva educació i de la seva imaginació. La veiem créixer i madurar, passar pels horrors de la 2ª Guerra Mundial, amb unes descripcions de les conseqüències del conflicte que, malgrat tota la literatura i cinema que ens han fet arribar sobre el tema, encara ens fan ser presa d'intensos calfreds (potser haurien de llegir una mica més de literatura i menys d'informes econòmics els que ara ens duen –o potser, quan aquest article es publiqui, ja ens hauran dut- a aquesta guerra absurda contra el clam de tot un poble). La deixem en la vellesa, en la superació de la postguerra, essent sempre coneixedors de la seva culpabilitat; l'autor aconsegueix que nosaltres, lectors, siguem víctimes de les mateixes contradiccions que vivim diàriament en la realitat, que vulguem condemnar i perdonar alhora per un mateix fet.

Ian Mc Ewan, amb un llenguatge acurat, preciosista i unes descripcions que ens transporten a l'ambient on es desenvolupa la novel·la, ens fa viure en la pell de la protagonista, ens fa odiar-la i compadir-la, ens fa dur a un moment de màxima satisfacció per després arrencar-nos-el d'una forma asèptica i per això, més cruel.

En cap moment, la novel·la pateix una baixada de tensió, ens manté atents a cada una de les pàgines. A més, per aquells qui sou aficionats a la ploma, la novel·la és una magnífica reflexió sobre el fet d'escriure, sobre les tècniques narratives i de descripció dels personatges.

No us puc parlar gaire més del llibre sense desvetllar-vos part del seu argument, cosa que no vull fer, perquè només en la lectura de la novel·la us podeu adonar com una nimietat, que així podria semblar explicada en una conversa de sobretaula, pot ser realment el cargol que en girar ha posat en marxa la maquinària més complexa.

Només us transcriu un fragment que, per mi, resumeix la intencionalitat última de l'autor:

“Ni que no hi hagués hagut obsequis, elogis i goig evident, la Briony no s'hauria refrenat d'escriure. En qualsevol cas, estava descobrint, com tants autors ho havien fet abans d'ella, que no tot el reconeixement serveix d'ajuda. (...) escriure no només implicava guardar secrets, també li proporcionava tots els plaers de la miniaturització. Un món es podia fer en cinc pàgines (...) un món incontrolat podia fer-se com cal”

Espero que, si us decidiu a llegir aquesta novel·la, en gaudiu tant com jo ho vaig fer. Bona lectura!

McEwan, Ian: Expiació. Ed. Anagrama – Empúries

Muntsa Farré